

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 10. august 2022 blev i sag nr. 97889:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der er en ejerforening, har tegnet bygningsforsikring. I klageskema af 14/2 2022 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Sagen starter 28/10-19 med en rørskeade på loftet i ejerforeningen ... Skaden meldes til forsikringen 27/11. Da håndværker ankommer opdager han asbestforureningen som umuliggør arbejdet (26/2-2020). Forsikringen afgør at de kun vil betale for asbestsanering omkring skaden (nok til at skaden kan udbedres). Asbestsaneringen påbegyndes (7/10-21). Efter endt sanering meddeler [håndværkstaksatoren] at de ikke kan påbegynde reparationen da asbestforurening i lofts isoleringen umuliggør arbejdet. Tryg nægter at betale for denne, helt nødvendige asbestsanering, så skaden på røret kan udbedres. Efter at have rådført sig med ... advokater og varslet forsikringen igangsættes arbejdet 2/12-2020 da hele opgangen står uden varme.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Vi søger at opnå dækning for den asbestsanering som var nødvendig for at rørskeaden på loftet kunne repareres. ... advokater har oplyst os at der er præcedens for at asbest i isolering som umuliggør arbejde er dækket af forsikring."

Af klagerens gennemgang af rørskeaden fremgår det bl.a.:

"Tidslinje

Dette afsnit indeholder en tidslinje for kommunikation, skader og arbejder i forbindelse med centralvarmesystemet på ejendommen ...

- 2019-10-28

◦ Rørskeade på loftet anmeldes til Tryg telefonisk

- Varmesystemets funktion reduceres betragteligt på dette tidspunkt, da kun et meget lille tryk kan opretholdes uden at bryde gennem den nødtørftige reparation gennemført på stedet. De fleste lejligheder er på dette tidspunkt reelt uden varme i radiatorerne.
- 2019-11-07
 - Ved telefonisk henvendelse til Tryg aftales at sende billedokumentation for den opståede og anmeldte rørskade ...
- 2019-11-12
 - Billedokumentation fremsendes
- 2019-11-21
 - Tryg kvitterer for indsendelse af billedokumentation og stiller opfølgende spørgsmål ...
- 2019-11-25
 - [Ejerforeningen] svarer på opfølgende spørgsmål ...
- 2019-12-04
 - [Ejerforeningen] rykker for status på sagen, da der flere lejligheder næsten uden fungerende varme grundet reduceret tryk i centralvarmesystemet ...
- 2019-12-10
 - Tryg henviser rørskaden til håndværker under 'Tryk Bygning' konceptet, [håndværkstaksator] og aftale om inspektion fra denne indgås med udførelse 2019-12-12 ...
- 2020-02-18
 - Taksator besigtiger rørskaden på loftet og skriver besigtigelsesrapport
- 2020-02-26
 - [Håndværkstaksatorens] ingeniør sammen med taksator besigtiger skaden og noterer sig, at der muligvis er asbestforurening i rør og en gammel ekspansionsbeholder på loftet. Taksator melder i situationen ud, at hans vurdering er, at der ikke er asbest på rør og beholder og vil ikke bekoste asbestprøve, med mindre den efterfølgende påviser asbestindhold.
 - [Ejerforeningen] beslutter sig med det samme for at betale for asbestprøver på både beholder og rør af hensyn til sikkerheden for både håndværkere og beboere. Det viser sig efterfølgende, at begge prøver påviser asbestindhold.
 - [Ejerforeningen] bemærker her, at det er åbenlyst, at skaden på det originale rør ikke er udbedret på dette tidspunkt (2020-02-26)
- 2020-03-10
 - [Håndværkstaksatoren] melder tilbage, at de nu har talt med Tryg omkring dækning af asbestsanering. Det fremgår herfra, at Tryg kun er villige til at dække asbestsanering på 'skadelidte rør' og at foreningen må tage kontakt til taksator fra Tryg, hvis det ikke vurderes 'fair'. ...
 - [Ejerforeningen] bemærker her, at det er implicit i teksten, at arbejdet på det/de skadelidte rør ikke er udført endnu.
 - [Ejerforeningen] har i flere omgange påtalt, at mere omfangsrig asbestsanering har været nødvendig for at håndværkerne efter eget udsagn kunne arbejde sikkert i loftsrummet samt at denne afgørelse ikke blev anerkendt som gyldig, men at arbejdet med asbestsanering ville blive igangsat for at undgå yderligere forsinkelser og følgeskader på bygningen grundet totalt fravær af varme
- Ca. 2020-09-01
 - Vandet tappes af centralvarmesystemet for at kunne igangsætte arbejdet. Der er herfra slet ingen varme på ejendommen fra centralvarmesystemet.
- 2020-09-30
 - Tryg fremsender faktura og opgørelse over det foreløbige arbejde. Fakturaen fra [håndværkstaksatoren] med en indeholder arbejde for 10.957,50 kr., hvori der indgår 'Reparation/udskiftning af brud på blotlagt rør' (910 kr.) samt 'Udskiftning af yderligere meter blotlagt rør' (456 kr.). ...

- [Ejerforeningen] vil her bemærke, at alene udgiftens størrelse (samlet udført arbejde på 1366 kr. og ingen materialer) giver rimelig grund til at antage, at skaden på røret på daværende tidspunkt (op til 2020-02-18) ikke var udbedret. I samme ombæring kan det bemærkes, at centralvarmen ikke var blevet genetableret på dette tidspunkt (2020-09-30) og for så vidt kun er blevet delvist genetableret her medio marts 2021. Det fremgår også, at besigtigelsen med [håndværkstaksatorens] ingeniør samt taksator først blev gennemført efter afslutningsdato på arbejdet dækket af pågældende faktura (faktura dækker arbejde op til 2020-02-18 og besigtigelsen blev udført 2020-02-26 med svar fra asbestprøver 2020-03-09).
- 2020-10-07
 - Asbestsanering (etape 1) påbegyndes af [håndværkstaksatorens] underentreprenør som forberedelse til opstart af arbejdet på rørene på loftet.
- 2020-10-15
 - Asbestsanering (etape 1) meldes færdiggjort af underentreprenør, der samtidigt orienterer om, at der er omfattende asbestforurening på i hele loftsrummet.
- 2020-10-15
 - [Håndværkstaksatoren] meddeler, at de ikke kan starte arbejdet på rørene på loftet grundet omfattende asbestforurening og at rummet ikke må tilgås for nærværende. ...
- 2020-10-26
 - Tryk fremsender rykker for betaling af faktura á 2020-09-30 ... på arbejde udført frem til 2020-02-18
- 2020-10-29
 - [Ejerforeningen] meddeler Tryk, at opkrævningen er en fejl, da arbejdet ikke er udført, og at [håndværkstaksatoren] har lovet at kontakte Tryk for at få bragt det i orden. ...
- 2020-11-09
 - [Ejerforeningen] kontakter telefonisk Tryk vedrørende det nye fund af asbest på loftet (jf. mail fra [håndværkstaksatoren], 2020-10-15) og får at vide, at det ikke vedrører forsikringen, at håndværkerne af arbejdsmiljømæssige årsager ikke vil udføre opgaven, før det er fjernet. Taksator beder direkte om at blive holdt ude af sagen og vil ikke deltage i møde til afklaring af problemstillingen.
- 2020-11-30
 - [Ejerforeningen] meddeler Tryk, at arbejdet ikke er udført og afleveret endnu, og fakturaen derfor ikke bør betales endnu. Yderligere meddeles det, at [håndværkstaksatoren] har meldt ud til [ejerforeningen], at det var en fejl fra deres side at lave en faktura på daværende tidspunkt. ...
- 2020-12-01
 - [Ejerforeningen] meddeler Tryk gennem mail til taksator ..., at arbejdet med etape 2 af asbestsaneringen vil blive iværksat samt at den indtil videre telefoniske afgørelse om afslag på dækning ikke dermed accepteres. Det beskrives indholdet af arbejdet, samt at det er nødvendigt for at få repareret det gennemtærede rør. Det oplyses samtidigt, at foreningens advokat (...) har vurderet, at afslaget ikke er i overensstemmelse med forsikringens betingelser. Endeligt udbedes en skriftlig afgørelse. ...
- Der modtages ikke svar på denne henvendelse før 2021-01-05.
- 2020-12-02
 - [Håndværker 2] påbegynder opstilling af stillads til forberedelse af asbestsanering etape 2
- 2020-12-10
 - Tryk meddeler, at fakturaen á 2020-09-30 skal betales, da der er udbetalt erstatning i sagen, uanset at 'skaden ikke er færdigudbedret' ...
 - Fakturaen betales 2021-01-04, da yderligere rykkergebyrer skal undgås og foreningen på dette tidspunkt er enig i, at der er faktureret arbejde på ejendommen, der overstiger det originale beløb

på opkrævningen fra Tryg. Det er stadig [ejerforeningens] opfattelse, at den originale faktura blev udstedt ved en fejl og ikke repræsenterer, at arbejdet med udbedring af den originale rørskade var gennemført. Det ligger fint i tråd med den originale udmelding fra [håndværkstaksatoren] ift. udstedelsen af faktura.

- [Ejerforeningen] bemærker i øvrigt, at der her er opkrævet 2 rykkergebyrer á 100kr hver til trods for, at [ejerforeningen] har stillet spørgsmålstegn ved berettigelsen af fakturaen tidligt i forløbet og indhentet vidnesbyrd om dette fra [håndværkstaksatoren] (der er anbefalet af Tryg).

- 2021-01-05

- Tryg meddeler afgørelse om at dækningen på den originale rørskade kun omfatter reparation af det konkrete rør (som menes udført dokumenteret ved faktura på 10.957,50 kr. dækkende arbejde indtil 2020-02-18) samt etape 1 af asbestsaneringen (35.937,00 kr.). ...

- [Ejerforeningen] bemærker her, at asbestsaneringen (etape 1) er dokumenteret ved tilbud dateret 2020-03-11 og åbenlyst ikke udført før tidligst på dette tidspunkt, mens fakturaen, der angiveligt skulle dække udbedringen af den originale rørskade kun dækker arbejde udført indtil 2020-02-18. Der er altså et tydeligt problem med Trygs angivne tidslinje for arbejdet.

- 2021-02-04

- [Ejerforeningen] gør indsigelse imod afgørelsen med henvisning til, at intet af arbejdet, der skal udføres på loftet kunne gennemføres, med mindre den fulde (etape 1+2) asbestsanering var overstået. Dette dokumenteres med kopi af mail fra [håndværkstaksatoren] á 2020-10-15, hvori det fremgår at loftsrummet ikke må tilgås og arbejdet ikke kan fortsætte, før asbestsanering (etape 2) er gennemført. Der bliver samtidigt anmeldt en følgeskade på et andet rør i centralvarmesystemet (lejligheden 1.tv), der er opstået i perioden, hvor systemet har været ude af drift og uden vand på, men opdaget da den originale rørskade blev udbedret, og systemet fik vand på igen. Der oplyses, at inspektion af denne nye skade er mulig med kort varsel, og at udbedringen vil blive sat i gang i løbet af nogle dage for at få genetableret varmen i ejendommen. ...

- 2021-02-08

- [Ejerforeningen] meddeler at udbedringen af skaden i 1.tv er gennemført (Tryg har på daværende tidspunkt ikke reageret på mail á 2021-02-04) og endnu en lignende følgeskade er blevet opdaget (i lejligheden 1.mf+2.tv). Der tilbydes igen adgang inspektion. ...

- 2021-02-12

- Tryg oplyser i mail, at de fastholder afvisning af dækning af yderligere (etape 2) asbestsanering på loftet ...

- 2021-02-21

- [Ejerforeningen] gør indsigelse imod afgørelsen med henvisning til mail fra [håndværkstaksatoren] á 2020-10-15, der eksplicit meddeler, at intet arbejde i loftsrummet (der er kun ét samlet loftrum i ejendommen) kan gennemføres, før yderligere asbestsanering gennemføres. ...

- 2021-03-11

- Der er nu genetableret varme til det meste af bygningen. St.tv og 1.tv er stadig uden varme, selvom den var til stede 3-4 dage efter systemet blev genstartet.

- 2021-03-18

- [Ejerforeningen] rykker for svar på indsigelse á 2021-02-21 ...

- 2021-03-30

- Tryg meddeler, at de fastholder afvisning af dækning af etape 2 af asbestsaneringen med påstand om, at denne kun var nødvendigt for at gennemføre den yderligere forebyggende vedligeholdelse ved udskiftning af de andre rør på loftet. Ydermere meddeles at pågældende udgifter ikke var godkendt af Tryg. ...

- [Ejerforeningen] bemærker igen, at ingen af de pågældende rør (hverken det originale gennemtærede rør eller de resterende, der blev skiftet forebyggende) var blevet udskiftet eller repareret

på det tidspunkt, hvor [håndværkstaksatoren] meddeler (i mail á 2020-10-15), at de ikke kan starte arbejdet uden yderligere asbestsanering. Denne besked kommer i umiddelbar forlængelse af afslutningen af asbestsanering etape 1 og kræver altså gennemførelse af asbestsanering etape 2, før udbedringen af den originale rørskade kan iværksættes. Udbedringen af den originale rørskade blev gennemført i januar 2021.

- [Ejerforeningen] bemærker ligeledes, at Tryg var inddraget skriftligt i flere omgange og kunne have deltaget aktivt i processen omkring asbestsanering etape 2 hele vejen, men valgte ikke at gøre det.

Asbestsaneringen på loftet er foregået i to etaper som defineret nedenfor

- Etape 1 jf. [håndværkstaksatoren] tilbud med nr. ...
 - Asbestsanering og nedskæring/bortskaffelse af rør på loftet samt varmtvandsbeholder
- Etape 2
 - Asbestrensning og bortskaffelse af isoleringsmateriale og affald på loftet
 - Pålæggelse af træplader til at indkapsle asbestforurenet indskudsler på loftet
 - Her blev der efter konsultation med en bygningskonsulent fundet en løsning, der var langt billigere end den først foreslåede løsning, hvor alt indskudsler skulle fjernes og erstattes af anden isolering og brandsikring. [Ejerforeningen] har altså gjort en samvittighedsfuld indsats for at begrænse omkostningerne for både Tryg og foreningen til trods for Trygs manglende vilje til at deltage i denne del af projektet.

Nuværende status og manglende arbejde

Som det står lige nu er centralvarmen genetableret i ca. 2/3 af bygningen. Lejlighederne st. tv. og 1.tv er stadig uden varme til trods for, at der i en kortere periode på 3-4 dage umiddelbart efter tilslutning var varme på radiatorerne.

Der er ingen kendte gennemtæring eller utætheder på rør i centralvarmesystemet tilbage og et større antal rørsektioner er blevet udskiftet med nye rør.

Der er udført følgende arbejde undervejs i arbejdet (foreløbig liste)

- Det originale gennemtærede rør på loftet blev udskiftet i starten af januar 2021
- Alle andre rør på loftet blev udskiftet på foreningens foranledning og egen regning som led i forebyggende vedligeholdelse

...

- Der er gennemført total asbestsanering (etape 1+2) på loftet. Etape 1 blev gennemført i starten af oktober 2020 ([håndværkstaksatoren]) og etape 2 blev færdiggjort i januar 2021 ([håndværker 2])

- Herunder har der været etableret stillads på bygningen, da det ikke var muligt at asbestsanere loftet uden at forurene trappeopgangen, hvis adgangen til loftet skulle foregå denne vej, der ellers er den eneste almindelige adgang til loftet i ejendommen.

...

Opfølgning og status efter møde med Tryg

Efter gentagne klager over afgørelsen fra Tryg om ikke at dække blandt andet asbestsaneringen af loftet blev der i august afholdt et møde mellem repræsentanter for Tryg og [Ejerforeningen] på adressen. Nedenfor findes et hurtigt referat og gennemgang af de nedlagte påstande fra Tryg.

1. ... [Ejerforeningen] gennemgik sagen set fra foreningens side ved gennemgang af dette dokument (rev. 1.0). I store træk er foreningens vurdering, at

1. Ved første besigtigelse af sagen meldte Trygs taksator, at der ikke var asbest i vejen for arbejdet, og at arbejdet bare kunne gå i gang. Foreningen og entreprenørens repræsentant var mere forsigtige og foreningen tog på egen hånd initiativ til at få testet rørets isolering. Konklusionen var, at rørets isolering var asbestholdigt og derfor skulle saneres, før arbejdet kunne gå i gang.
2. Efter asbestsaneringen af røret (ovenfor kaldt etape 1) melder saneringsfirmaet, at hele loftet er forurenet med asbest og ikke må tilgås.
3. Foreningen reagerer naturligvis ved at melde dette til Tryg med den forventning, at omfanget af asbestsaneringen ikke er afgørende for dækningsgraden.
4. Tryg afviser at dække yderligere asbestsanering eller at deltage i møder omhandlende dette og vender i det hele taget ikke tilbage på henvendelserne omkring det.
5. Foreningen tager kontakt til advokat, der vurderer, at den asbestsanering, der er nødvendig for at udbedre skaden, er dækket af policen.
6. Efter advokatens anbefaling underrettes Tryg igen om, at nu bliver den yderligere asbestsanering påbegyndt, da det er blevet koldt i vejret og nærmer sig at være ubeboeligt i ejendommen efter knap et år uden varme på bygningen. Tryg inviteres til besigtigelse og drøftelse men reagerer ikke.
7. Asbestsaneringen (etape 2 ovenfor) gennemføres og rørene repareres

2. Taksator for Tryg beskriver sagen set fra forsikringsselskabets synspunkt. I det store hele afvises dækningen med følgende begrundelser.

1. Asbestsanering er ikke positivt inkluderet i policens beskrivelse af dækningsberettiget arbejde
2. Ifølge arbejdsmiljølovgivningen er det bygherres ansvar, at byggepladsen er et sikkert sted at arbejde. Da ejerforeningen er bygherre tilfalder dette ansvar ejerforeningen.
3. Det antages, at asbestforureningen på loftet var til stede før det originale varmerør blev utæt. Derfor er det ikke en del af denne forsikringssag at asbestsanere. Tryg medgiver, at hvis asbestforureningen opstod som del af skaden eller arbejdet med at udbedre den, så ville den fulde asbestsanering (etape 2) være dækningsberettiget

3. Ejerforeningen og Tryg nåede ikke til enighed og forlod mødet med en forståelse af modpartens vurdering men ingen accept af afgørelsen

...

Ejerforeningens vurdering efter mødet

Trygs sag hænger på tre påstande, der hver især kan tilbagevises i forskellig grad

1. Da asbestsanering ikke er direkte omtalt som dækningsberettiget arbejde i sammenhæng med skjulte rør, er der ingen dækning

1. Denne påstand er svær at løfte af flere årsager. For det første, dækker Tryg allerede en mindre asbestsanering i forbindelse med denne forsikringsskade. For det andet beskriver policen ikke eksplicit hvilke typer af arbejde, som kan dækkes under reparation af en dækningsberettiget skade på et skjult rør. Det er altså både en inkonsekvent og maksimal reduktionistisk vurdering af policens ordlyd, som næppe kan opretholdes.

2. Fordi ejerforeningen er bygherre for reparationen af det gennemtærede vandrør, påhviler alle udgifter til overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen ejerforeningen

1. Denne påstand er også forkert på flere niveauer. For det første er der ingen åbenlys sammenhæng mellem bygherreansvar og fordeling af udgifterne mellem foreningen og forsikringsselskabet – foreningen er bygherre for alt udført arbejde, men forsikringen dækker den del af udgifterne til arbejdet, som policen foreskriver. Man kan således åbenlyst ikke koble arbejdsmiljøansvaret

direkte sammen med dækningsberettigelsen. For det andet er der masser af andre arbejdsmiljø-mæssige sikkerhedsforanstaltninger, som forsikringen åbenlyst ville dække i forskellige forsikrings-sager, da de ville være dækket som en almindelig del af entreprenørens fakturering (og også allerede er blevet dækket eksempelvis ifm. asbestsanering etape 1)

1. Opsætning af stillads efter gældende foreskrifter, faldsikring
2. Nødvendigt sikkerhedsudstyr til medarbejderne på byggepladsen – hjelme, sko, arbejdstøj, åndedrætsværn
3. Bortskaffelse af farligt affald
4. Og meget andet

3. Asbestforureningen, der medførte, at arbejdet med at reparere det tærede rør ikke kunne igangsættes efter asbestsanering etape 1, var til stede i loftsrummet, før røret tærede igennem

1. Denne påstand er problematisk af tre vigtige årsager

1. Det er ren spekulation
2. Trygs egen fagmand vurderede endda ved første møde, at der ikke var asbestforurening i loftsrummet, der ville være til hindring for arbejdets udførelse
3. Tryg anvender først dette argument på et tidspunkt, hvor det ikke længere er muligt for foreningen at dokumentere de faktiske omstændigheder. Havde Tryg tænkt sig at lægge særligt vægt på dette burde det være fremført fra starten af, så foreningen havde haft mulighed for at lave de nødvendige prøver for at afklare spørgsmålet. Som det er nu sikrede foreningen af forsigtighed ift. arbejdsmiljø at få taget prøver af den indkapslede rørisolering, før den blev yderligere brudt op end skaden i sig selv havde forårsaget, men ikke resten af loftsrummet – og især ikke papiruldisoleringen på gulvet, der senere ville vise sig at give den største udgift ift. asbestsanering etape 2

Det er således stadig foreningens vurdering, at hele asbestsaneringen er dækningsberettiget."

Selskabet har i brev af 10/3 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Tryg Forsikring A/S (herefter selskabet) har via nævnets sagsportal modtaget kopi af Ejerforeningen ... v/ ... (herefter klager) klage til Ankenævnet for forsikring.

1.0 Kald og varsel

Selskabet frafalder kald og varsel.

2.0 Indledning

Der klages over, at selskabet ikke vil tilbyde dækning for foretagen asbestsanering af ejendommen over den tegnede bygningsforsikring. Som bilag A fremlægges den police, der var gældende på skadetidspunktet.

Forsikringen er tegnet med betingelser 657-02 (bilag B).

3.0 Kort sagsfremstilling

Den 29. oktober 2019 anmeldte ... skadeservice, at der var sket en rørskade på ejendommen (bilag C anlæggelsesbillede).

I perioden fra anmeldelsen og frem til den 7. november 2019 forsøger selskabet at få kontakt med klagers kontaktperson (D sagsbehandlers notater). Da dette ikke lykkedes, sendte selskabet et brev til klager (bilag E).

Den 12. november 2019 modtog selskabet en mail fra klager. (bilag F), og med mailen fulgte et billede af røret.

Selskabet anmodede klager om at besvare de øvrige spørgsmål i brevet, og den 26. november 2019 modtog selskabet svar fra klager (bilag G). På den baggrund anmodede selskabet en håndværkstaksator om at foretage besigtigelse af skaden.

Denne besigtigelse fandt sted den 12. december 2019, og samme dag udarbejdede håndværkeren en billedrapport (bilag H).

Ligeledes den 12. december 2019 sendte selskabet en mail til klager, hvori selskabet anerkendte utætheden i røret som en dækningsberettigende skade, og samtidig opfordrede klager til at oplyse, om klager ønskede egen håndværker, eller ville lade håndværkstaksatoren udbedre rørskaden (bilag I).

Der er herefter nogen drøftelser vedrørende opgørelsen af erstatningen mellem selskabet og håndværkeren (som bilag J fremlægges udskrift af chats fra skadesystemet).

Den 19. februar 2020 udarbejdede håndværkertaksatoren en ny rapport (bilag K). Af denne rapport fremgår det blandt andet, at der er konstateret en utæthed i et rør. Det fremgår endvidere, at ejendommen ønsker udskiftning af rør i hele loftsrummet, da rørene er over 50 år gamle.

Den 9. marts 2020 modtog selskabet underretning om, at der var konstateret asbest i isoleringen, og som det fremgår af bilag J, accepterede selskabet asbestsanering for så vidt angår isoleringen ved det rør, der var utæt.

Idet selskabets håndværkere ikke havde hørt fra klager omkring maj 2020, afsluttede håndværkeren sagen.

Den 10. marts 2020 havde håndværkertaksatoren nogen korrespondance med klager (bilag L).

Den 25. august 2020 oplyste håndværkeren, at klager havde accepteret prisen på arbejdet, og den 27. august 2020 fastholdt selskabets taksator, at erstatningen fra selskabet alene vedrørte det konkrete utætte rør, samt sanering af isolering ved dette rør.

Selskabet modtog den 17. september 2020 en faktura fra håndværkeren (bilag M), og den 24. september 2020 sendte selskabet en opkrævning på klagers andel af erstatningen. Denne andel modtog selskabet den 6. januar 2021. Fakturaen blev anvist af selskabet den 25. oktober 2020.

Håndværkeren sendte den 16. oktober 2020 en mail til klager vedrørende asbestsaneringen (bilag N).

Håndværkeren modtager endvidere tilbud fra et andet firma på miljøsanering af loftet (bilag O)

Den 30. november 2020 modtog selskabet en mail fra klager (bilag P), heraf fremgår det, at asbestsaneringen skulle være mere omfattende end forventet.

Som bilag Q fremlægges yderligere korrespondance mellem håndværkerne omkring forløbet af asbestsaneringen.

Den 5. januar 2021 sendte selskabet en mail til klager, hvori selskabet opgjorde hvilken erstatning selskabet kunne tilbyde (bilag R).

Selskabet modtog den 4. februar 2021 en mail fra klager, hvori klager gjorde indsigelser mod den trufne beslutning, og fire dage senere modtog selskabet endnu en mail fra klager (bilag S)

Den 12. februar 2021 sendte selskabet en mail til klager, hvori selskabet fastholdt den tidligere trufne afgørelse (bilag T).

Selskabet modtog herefter to mails fra klager henholdsvis den 20. februar 2021 og 19. marts 2021 (bilag U).

Disse henvendelser besvarede selskabet den 30. marts 2021, hvor selskabet fastholdt, at det alene skulle tilbyde dækning til den del af asbestsaneringen, der var nødvendig for at udbedre den anerkendte rørskade (bilag V).

Den 30. april 2021 sendte klager en mail til selskabet (bilag W), hvori klager fastholdt sine krav mod selskabet. Med mailen fulgte en række bilag.

Denne henvendelse besvarede selskabet den 16. juni 2021 (bilag X), hvoraf klagers seneste henvendelse vedrører flere forskellige skader, og at de forskellige taksatorer vil drøfte sagerne med klager.

Selskabet forsøgte at få sat et møde op med klager, og dette møde fandt sted den 15. september 2021. Herefter sendte selskabet en mail til klager (bilag Y), og heri fastholder selskabet den beregnede erstatning.

Den 16. december 2021 modtog selskabet en mail fra klager (bilag Z), og med mailen fulgte en ny redegørelse fra klager.

Grundet misforståelser hos selskabet blev denne henvendelse ikke besvaret inden sagen blev indbragt for nævnet.

4.0 Forsikringsbetingelserne

Af de foreliggende oplysninger fremgår det blandt andet, at sagen oprindeligt vedrørte en utæthed i et rør på loftet af ejendommen.

Sagen skal derfor vurderes ud fra betingelsernes pkt. 5000 vedrørende rørskader.

Af betingelsernes pkt. 5010.10 omfatter dækningen skjulte rør blandt andet til vand og varme

Forsikringen dækker i henhold til pkt. 5020.10 udgifter til reparation af de forsikrede rør og fejl i de forsikrede kabler. Endvidere dækker forsikringen følgeskader på bygning forårsaget af utætheder i de rør, der er omfattet af forsikringen.

I henhold til pkt. 5030 opgøres erstatningen til Nyværdi, idet der dog er en afskrivningstabel:

5030. Erstatningens fastsættelse

5030.10

Erstatningen opgøres på grundlag af nyværdiprincippet*.

5030.20

Dog gælder, at erstatningen for den samlede udgift til udbedring af skaden inkl. evt. udgifter til fejlfinding, fritlægning og retable-ring altid fastsættes med følgende procent:

Installationens alder:	Erstattes med:	Genstandens alder:	Erstattes med:
0-20 år	100 %	derefter	50 %
20-30 år	70 %		

5.0 Bevisbyrde

Efter dansk rets almindelige bevisbyrderegler er det den, der rejser et krav mod andre, der skal dokumentere at kravet er berettiget samt sandsynliggøre størrelsen og rigtigheden af sit krav. I relation til krav mod forsikringsselskaber er denne regel lovfæstet i Forsikringsaftalelovens § 22.

6.0 Vores vurdering

Af de foreliggende oplysninger fremgår det blandt andet, at selskabet har anerkendt en utæthed i et rør på loftet af ejendommen. For at kunne udbedre denne rørskade var det nødvendigt at fjerne en varmebeholder og skifte en rørlængde.

Rørene var over 50 år gamle på skadetidspunktet, hvorfor der skulle foretages afskrivning på selve røruddbedringen, jfr. bilag K.

Som det fremgår af samme bilag, ville der blive indsat en klausul om, at forsikringen ikke dækkede rørskader, hvis rørene ikke blev udskiftet.

Klager besluttede, at samtlige rør skulle udskiftes i loftsrummet.

Imidlertid kunne det konstateres, at der var asbest i isoleringen, hvorfor der skulle foretages en asbestsanering.

I henhold til betingelserne dækker forsikringen omkostningerne til udbedringen af utætheden i røret. Dette indebærer, at selskabet ikke skal dække hele asbestsaneringen, men alene den del af saneringen, der knytter sig til udbedringen af røret, og beholderen, der skulle fjernes i forbindelse med udbedringen af selve rørskaden.

Selskabet finder det ikke dokumenteret, at det arbejde, der er beskrevet i bilag N og Q skulle være nødvendigt arbejde i relation til rørskaden. Det er selskabets opfattelse, at dette arbejde relaterer sig til den generelle udskiftning af rørene, hvilket selskabet ikke hæfter for.

Herudover finder selskabet det ikke dokumenteret, at den asbest, som skulle udbedre, var forårsaget af den anerkendte rørskade, hvorfor der ikke er tale om en følgeskade af rørskaden.

Det er således selskabets opfattelse, at omkostningerne udbedringen af selve det skadede rør beløber sig til det i bilag M angivne beløb på 10.957,50 kr., samt at de omkostninger til asbestsane-

Ankenævnet for Forsikring

11.

97889

ring, der kan relateres til rørskaden, er beskrevet og opgjort i bilag L. Opgørelsen lyder på 35.937 kr.

I erstatningen for selve røret skal der ske afskrivning på 50 % grundet alderen på røret, og erstatningen for røret er anvist den 25. oktober 2020; mens den anerkendte del af asbestsaneringen er anvist den 15. juli 2021.

Det er endvidere ikke dokumenteret, at det generelle behov for asbestsaneringen er en følge af skaden på røret, og det er selskabets opfattelse, klagers forpligtigelse, at asbesten blev fjernet, således at udbedringen af rørskaden kunne foretages.

En ejendomsforsikrings opgave i forbindelse med en anerkendt skade er at opføre og foretage udbetaling af forsikringserstatningen, eventuelt løbende i forbindelse med udbedringen af den anerkendte skade, jfr. blandt andet nævnets kendelse nr.92480 (bilag Æ). Opgaven kan i den konkrete sag ikke udvides til at betale omkostningerne til den generelle asbestsanering.

Selskabet finder det endvidere ikke dokumenteret, at selskabet skulle have givet dækningstilsagn til yderligere erstatning end den anviste.

Det er således fortsat selskabets opfattelse, at vi med den udbetalte erstatning har opfyldt de retslige forpligtigelser, der er på den tegnede ejendomsforsikring."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Uddrag af bilagene gengives nedenfor.

Af anlægsbillede af 29/10 2019 fremgår det bl.a.:

"Skade: varmekendingsrør på loftet er der et hul på størrelse med 50 øre, der er kommet vand ned i lejlighed ... de lukker selv for cirkulationspumpen til i morgen. så der ikke skulle komme mere vand."

Af besigtigelsesrapport af 12/12 2019 fremgår det bl.a.:

"Skadedato
28.10.2019

Årsag til skaden
Tærrer rør

Omfanget af skaden
Som ses på foto

...

Det er dette rør som er gået lidt længere henne

...

Tærrer rør med bandage tape som har stoppet skade

Markeret med rød, som det fremgår af fotos er det i ret dårlig stand

...

Ankenævnet for Forsikring

12.

97889

Rigtig dårlig adgang, dårligt arbejdsmiljø

...

Tæret rør markeret med rød"

Af besigtigelsesrapport af 19/2 2020 fremgår det bl.a.:

"Skadedato

28.10.2019

Besigtigelses dato

18.02.2020

Årsag til skaden

Rørbrud på loft. Skjult skade.

Omfanget af skaden

Der ses kun rørbrud på gamle rør. Ejendommen ønsker udskiftning af rør på hele loftrum da de er over 50 år gamle. Dette vil være for egenbetaling. Vi betaler kun for en reparation.

[Fotos]...

Øvrige bemærkninger

Rør over 50 år. Hvis der er aspes på rør som isolering. Kommer vi også til at betale for en sanering når der skal laves arbejde omkring rør. Der skal tages et forbehold. Hvis de ikke udskifter rør på loft.

[fotos]Loftrum. Hvor brud er helt nede i den Anden ende. Meget svære adgangsforhold.

[foto]"

Af mail fra håndværkstaksatoren af 16/10 2020 fremgår det bl.a.:

"Jeg har i går. 15/10-2020 talt med ... som står for fjernelse af asbest på loftet i ejendommen ...

Desværre har han konstateret at hele loftrummet er fyldt med asbest. Vi skal derfor gøre opmærksom på at rummet ikke må tilgås for nuværende.

Asbesten skal fjernes før vi kan påbegynde vores opgave med udskiftning af centralvarme rør, som vi har givet tilbud på.

Dette er selvfølgelig noget vi kan være behjælpelige med at få igangsat hvis du ønsker dette?

Indtil der er fundet en løsning på ovenstående samt fjernet asbest, kan vi ikke forsætte vores arbejde i området hvor asbesten er konstateret."

Af mail fra nedrivningsfirma [håndværker2] til ejerforeningen med tilbud på miljøsanering af 30/10 2020 fremgår bl.a.:

Ankenævnet for Forsikring

13.

97889

Ang. Saneringen derinde er vi nød til at gå ind gennem taget, da vi ikke har mulighed for at opbygge de nødvendige foranstaltninger på trappen så beboerne kan komme ind og ud af deres hjem.

Opstilling, nedtagning af lille stillads platform med lille overdækning Kr. 14.630,00

Leje stillads pr kalender dag Kr. 215,00 i 14 dage. Kr. 3.010,00

Anmeldelse AT og Kommune Kr. 550,00.

Lev, leje tilslutning af miljøvogn Kr. 8.500,00.

Etablering af sluser Kr. 3.500,00.

Hultagning / reetablering i taget Kr. 5.500,00.

Tørsugning med asbestfilter inklusiv deponering af asbest efter kommunens anvisning Kr. 18.500,00.

Asbestrengøring jf. gældende vejledning på området Kr. 41.500,00.

Samlet pris ekskl. moms kr. 95.690,00,-

Af mail fra håndværker 2 af 11/12 2020 fremgår det bl.a.:

"Jf. vores telefonsamtale d.d. fremsender jeg lige lidt på skrift omkring vores problemstilling. Efter vi har fået fjernet granulat og alt det gamle byggeaffald kan vi se at indskudsbrædderne ikke er intakte alle steder og at der flere steder er direkte åbent ned til indskudsler. Der er også kommet flere gamle rør til syne med åben hvid asbest som har ligget skjult under granulaten. Vi kan ikke gøre rent oven på gammelt indskudsler. Jeg mener derfor at vi bør fjerne de gamle indskudsbrædder og få suget det gamle indskud, dette betyder så at der skal etableres ny brandsikring i form af brand isolering i bund og 2 -3 lag brandgips i toppen, hvor efter vi ligger 350 mm ny granulat. Fjernelse af indskudsbrædder og indskudsler vil koste omkring kr. 28.000,00. Jeg snakkede lige med en tømrer og han siger 2-3 ugers arbejde og pris på 2.100 kr. pr m2 for ny brandsikring. Jeg syntes i skal gå i dialog med en rådgiver på nuværende tidspunkt som kan rådgive jer i samarbejde med os for at finde frem til den helt rigtige løsning for jer. ... Vi har fjernet granulat som var fyldt med asbest og skal nu i gang med vores rengøring. Du kan se de forhold vi arbejder med på den vedhæftede PDF. Er i enige i det jeg skriver eller har i en anden løsning?"

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"5000. Rør og kabel

5010. Hvilke genstande er omfattet?

5010.10 Forsikringen omfatter skjulte rør* til vand, varme, gas,..., olie og afløbsinstallationer samt skjulte elkabler til brug for rumopvarmning, som findes i og under den forsikrede grundmurede bygning.

...

5020. Hvilke skader dækkes?

5020.10 Udgifter til reparation af utætheder i de forsikrede rør og fejl i de forsikrede kabler.

5020.20 Udgifter til fejlfinding og fritlægning af utætheder efter forudgående aftale med Tryg.

...

5030. Erstatningens fastsættelse

5030.10 Erstatningen opgøres på grundlag af nyværdiprincippet*.

5030.20 Dog gælder, at erstatningen for den samlede udgift til udbedring af skaden inkl. evt. udgifter til fejlfinding, fritlægning og reetablering altid fastsættes med følgende procent:

Ankenævnet for Forsikring

14.

97889

Installationens alder:	Erstattes med:	Genstandens alder:	Erstattes med:
0-20 år	100 %	derefter	50 %
20-30 år	70 %		

"

Nævnet udtaler:

Klageren er en ejerforening. Den 29/10 2019 blev det anmeldt til selskabet, at et varmtvandsrør på ejendommens loft var utæt. Selskabet anerkendte den 19/12 2019, at der var tale om en dækningsberettigende skade. Efterfølgende blev det konstateret, at der var asbest i isoleringen. Selskabet har anerkendt dækning til udbedring af det skadede rør i henhold til tilbud på kr. 10.957,50 med afskrivning på 50 % grundet alderen på røret samt omkostninger til asbestsanering i henhold til tilbud af 11/3 2020 indhentet af ejerforeningen på 35.937 kr.

Selskabet har anført, at det har dækket sanering af asbest, der kan relateres til rørskaden, og at krav vedrørende yderligere asbestsanering er selskabet uvedkommende. Selskabet har desuden anført, at det ikke er dokumenteret, at det arbejde, der er beskrevet i mail af 16/10 2020 og i mail af 11/12 2020, er nødvendigt arbejde i relation til rørskaden. Det er selskabets opfattelse, at dette arbejde relaterer sig til den generelle udskiftning af rørene, hvilket selskabet ikke hæfter for. Selskabet har anført, at det heller ikke er dokumenteret, at den asbest, der skulle saneres, var forårsaget af den anerkendte rørskaade, og at der således heller ikke er tale om en følgeskade af rørskaden.

Klageren kræver, at selskabet dækker asbestsanering af hele loftet. Klageren har anført, at håndværkeren meddelte – efter den asbestsanering som selskabet havde anerkendt – at man ikke kunne påbegynde arbejdet, da asbestforurening i loftisoleringen umuliggjorde det. Klageren har fremlagt håndværkerens mail til ejerforeningen af 16/10 2020 herom. Klageren har anført, at selskabet har nægtet at betale for denne helt nødvendige asbestsanering, så skaden på røret kan udbedres. Klageren har oplyst, at man efter at have rådført sig med en advokat har varslet forsikringen og igangsat arbejdet den 2/12 2020, da hele opgangen stod uden varme.

Ankenævnet for Forsikring

15.

97889

Klageren har anført, at klagerens advokat har oplyst, at der er præcedens for, at asbest i isolering, der umuliggør arbejde, er dækket af forsikringen.

Af anlægsbillede af 29/10 2019 fremgår: "skade: varmekandsrør på loftet er der et hul på størrelse med 50 øre, der er kommet vand ned i lejlighed ... de lukker selv for cirkulationspumpen til i morgen. så der ikke skulle komme mere vand."

Af besigtigelsesrapport af 12/12 2019 fremgår: "Skadedato 28.10.2019 Årsag til skaden Tærer rør ... Tæret rør med bandagetape som har stoppet skade Markeret med rød, som det fremgår af fotos er det i ret dårlig stand ... Rigtig dårlig adgang, dårligt arbejdsmiljø"

Af selskabets besigtigelsesrapport af 19/2 2020 fremgår: "årsag til skaden Rørbrud på loft. Skjult skade. Omfanget af skaden Der ses kun rørbrud på gamle rør. Ejendommen ønsker udskiftning af rør på hele loftrum da de er over 50 år gamle. Dette vil være for egenbetaling. Vi betaler kun for en reparation. ... Øvrige bemærkninger Rør over 50 år. Hvis der er asbest på rør som isolering. Kommer vi også til at betale for en sanering når der skal laves arbejde omkring rør. Der skal tages et forbehold. Hvis de ikke udskifter rør på loft."

Af mail [bilag N] fra selskabets håndværkstaksator af 16/10 2020 fremgår: "jeg har i går. 15/10-2020 talt med ... som står for fjernelse af asbest på loftet i ejendommen ... Desværre har han konstateret at hele loftrummet er fyldt med asbest. Vi skal derfor gøre opmærksom på at rummet ikke må tilgås for nuværende. Asbesten skal fjernes før vi kan påbegynde vores opgave med udskiftning af centralvarme rør, som vi har givet tilbud på. Dette er selvfølgelig noget vi kan være behjælpelige med at få igangsat hvis du ønsker dette? Indtil der er fundet en løsning på ovenstående samt fjernet asbest, kan vi ikke forsætte vores arbejde i området hvor asbesten er konstateret."

Ankenævnet for Forsikring

16.

97889

Af mail fra nedrivningsfirma [håndværker2] til ejerforeningen med tilbud på miljøsanering af loftet af 30/10 2020 fremgår bl.a., at prisen for miljøsaneringen eksklusive moms er 95.690 kr. Så vidt ses, inkluderer prisen ikke den asbestsanering, som selskabet har tilbudt at dække.

Af mail fra håndværker 2 af 11/12 2020 fremgår: "jf. vores telefonsamtale d.d. fremsender jeg lige lidt på skrift omkring vores problemstilling. Efter vi har fået fjernet granulat og alt det gamle byggeaffald kan vi se at indskudsbrædderne ikke er intakte alle steder og at der flere steder er direkte åbent ned til indskudsler. Der er også kommet flere gamle rør til syne med åben hvid asbest som har ligget skjult under granulaten. Vi kan ikke gøre rent oven på gammelt indskudsler. Jeg mener derfor at vi bør fjerne de gamle indskudsbrædder og få suget det gamle indskud, dette betyder så at der skal etableres ny brandsikring i form af brand isolering i bund og 2 -3 lag brandgips i toppen, hvor efter vi ligger 350 mm ny granulat. Fjernelse af indskudsbrædder og indskudsler vil koste omkring kr. 28.000,00. Jeg snakkede lige med en tømrer og han siger 2-3 ugers arbejde og pris på 2.100 kr. pr m2 for ny brandsikring. Jeg syntes i skal gå i dialog med en rådgiver på nuværende tidspunkt som kan rådgive jer i samarbejde med os for at finde frem til den helt rigtige løsning for jer. ... Vi har fjernet granulat som var fyldt med asbest og skal nu i gang med vores rengøring. Du kan se de forhold vi arbejder med på den vedhæftede PDF. Er i enige i det jeg skriver eller har i en anden løsning?"

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes punkt 5020.10, at forsikringen dækker "udgifter til reparation af utætheder i de forsikrede rør og fejl i de forsikrede kabler" og af punkt 5020.20 "udgifter til fejlfinding og fritlægning af utætheder efter forudgående aftale med Tryg". Det fremgår videre af punkt 5030.10, at erstatningen opgøres på grundlag af nyværdiprincippet, men at det dog efter punkt 5030.20 gælder, at "erstatningen for den samlede udgift til udbedring af skaden inkl. evt. udgifter til fejlfinding, fritlægning og retablering altid fastsættes med følgende procent

Installationens alder:	Erstattes med:	Genstandens alder:	Erstattes med:
0-20 år	100 %	derefter	50 %
20-30 år	70 %		

"

Ankenævnet for Forsikring

17.

97889

Nævnet bemærker indledningsvist, at det efter almindelige forsikringsretlige principper er den, der rejser et krav, der skal bevise størrelsen og rigtigheden heraf.

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at dække udgifterne til asbestsanering i videre omfang end sket. Nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at ejerforeningen i forbindelse med skaden valgte at udskifte rørene på ejendommens loft, der var over 50 år gamle, og at foreningen har oplyst, at "alle andre rør på loftet blev udskiftet på foreningens foranledning og egen regning som led i forebyggende vedligeholdelse".

Nævnet har også lagt vægt på, at den fremlagte mail fra selskabets håndværkstaksator af 16/10 2020 ikke umiddelbart understøtter, at den omtvistede yderligere asbestsanering relaterer til asbestsaneringen vedrørende den dækningsberettigende rørskade, som håndværkstaksatoren over for ejerforeningen særskilt har faktureret med 35.937 kr. Nævnet har herved henset til, at håndværkstaksatoren også har faktureret ejerforeningen for udskiftning af de øvrige rør på loftet, hvorfor håndværkstaksatorens bemærkninger i mailen af 16/10 2020 kan forstås således, at den yderligere asbestsanering er nødvendig for at de øvrige rør kan udskiftes.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren ikke har godtgjort, at asbestforureningen på loftet skulle være en følge af den af anerkendte rørskade.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Ankenævnet for Forsikring

18.

97889

Klageren får ikke medhold.

Jens Kruse Mikkelsen
formand